

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.196/2024/11.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. január 14.

Az ügy tárgya: hivatalos személy elleni erőszak büntette
és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Debreceni Járásbíróság, 77.B.76/2021/36., ítélet,
tárgyalás, 2021. december 9.

Másodfok: Debreceni Törvényszék, 1.Bf.79/2022/20., ítélet,
nyilvános ülés, 2022. június 14.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hivatalos személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Járásbíróság 77.B.76/2021/36. számú és a Debreceni Törvényszék 1.Bf.79/2022/20. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Debreceni Járásbíróság a 2021. december 9. napján meghozott 77.B.76/2021/36. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki hivatalos személy elleni erőszak büntetésében [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont] és 3 rendbeli becsületsértés vétségében [Btk. 227. § (1) bekezdés a) pont]. Ezért öt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság elrendelte a Debreceni Járásbíróság 45.B.346/2019/7. számú ítéletével kiszabott 1 év börtönbüntetés utólagos végrehajtását. Rendelkezett továbbá a bűnjelről és a bűnügyi költségről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. június 14. napján meghozott 1.Bf.79/2022/20. számú ítéletével az I. rendű terhelt vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] A Kúria a 2022. október 11. napján meghozott Bfv.I.930/2022/2. számú határozatával az I. rendű terhelt – az alapügyben eljáró bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenységét eltérő ítéleti tényállás megállapítása érdekében támadó – felülvizsgálati indítványát mint törvényben kizártat elutasította.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt eljárás szabálysértésre hivatkozva elsődlegesen hatályon kívül helyezés és a eljáró bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

[5] Indokai szerint az elsőfokú bíróság az ítéletének kihirdetése előtt az ügyészi végindítvány és a védői indítványok nyomán a tárgyalási jegyzőkönyvben, az ítélet rendelkező részében és indokolásában egymástól eltérő módosításokat rögzített, amelyek szerint az I. rendű terhelt ellen emelt vád és a bírósági eljárás alatt bekövetkezett, minősítést érintő változás eltérő módon került rögzítésre.

[6] Kifejtette, hogy azzal, hogy az ítélethirdetést rögzítő jegyzőkönyv nem tartalmazta a rendelkező rész ítélethirdetés közbeni módosítását és azt, hogy a jogosultak részére a bíróság javított rendelkező részt adott át, a bíróság a Be. 608. § (1) bekezdés g) pontja szerinti eljárási szabálysértést valósította meg. Álláspontja szerint a jegyzőkönyv nem felel meg a Be. 445. § (2) bekezdésében írt követelményeknek, mert nem tartalmazza kellő részletességgel az ügydöntő határozat szóbeli indokolását. A másodfokú bíróság a nyilvánvaló eltérést olyan módon javíthatta volna, hogy megállapítja, tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I. rendű terhelt által elkövetett cselekménynél kimondta a minősítésbeli eltérést, ugyanakkor ezt azért nem tehette, mert az eltérő ténymegállapítások a minősítés eltérését eredményezték volna, ami viszont eljárási szabálysértés, amely miatt a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül kellett volna helyeznie, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására kellett volna utasítania.

[7] Mindezek alapján elsődlegesen azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül, és utasítsa az első fokon eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására, másodlagosan pedig azt, hogy a Kúria az elsőfokú ítéletet változtassa meg, és hozzon a törvénynek megfelelő, enyhébb büntetést kiszabó határozatot.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.214/2024/2. számú átiratában elsődlegesen indítványozta a védő meghatalmazás szabályszerű voltának ellenőrzését, egyebekben a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak.

[9] Kifejtette, hogy az I. rendű terhelt védőjének állításai a rendelkezésre álló eljárási adatokkal ellentétesek, ténylegesen nem jogszabálysértéseket állítanak, hanem az alapügyben folytatott eljárás mikéntjével kapcsolatos tényeket vitatják, ami felülvizsgálati eljárás tárgyát nem képezheti.

[10] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kihirdetett ítélet szóbeli indokolásában, valamint az ítélet utóbb, írásban történt indokolásában megállapított ítéleti tényállások egyeznek, ezért a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában és a Be. 608. § (1) bekezdés g) pontjában írt szabálysértésre alapított felülvizsgálati ok nem áll fenn. Az elsőfokú bíróság az ítéletének kihirdetését rögzítő tárgyalási jegyzőkönyvben a megállapított ítéleti tényállás ismertetésétől eltekintve elmulasztotta rögzíteni az ítéletének szóbeli indokolását, e mulasztás azonban – mivel a bíróság az ítéleti tényállás lényegét a jegyzőkönyvben megjelölte, valamint ítéletét utóbb írásban részletesen indokolta, amely indokolás az ítélet rendelkező részével összhangban állt – az elsőfokú bíróság részéről csak relatív eljárási szabálysértést valósított meg. A felülvizsgálati indítvány azon részében törvényben kizárt, hogy a bíróság az ítélet kihirdetése közben megváltoztatta az ítélet rendelkező részét, az ítélet kihirdetését rögzítő jegyzőkönyv, az ítélet kihirdetésekor az ügydöntő határozat felek részére kézbesített rendelkező része, valamint az ítélet utóbb írásban történt indokolása egymástól eltér, az elsőfokú bíróság más rendelkező részt adott át, mint amit kihirdetett.

[11] Mindezek alapján a megtámadott határozatok az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartását indítványozta.

[12] A Kúria megkeresésére az I. rendű terhelt védője – a korábbi megerősítve – új, szabályszerű meghatalmazást csatolt változatlanul fenntartva a felülvizsgálati indítványát.

III.

[13] Az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[14] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[15] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A (7) bekezdés pedig kimondja, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be.

[16] Az I. rendű terhelt korábban már nyújtott be felülvizsgálati indítványt, azonban a védője – miként arra az ügyészség is rámutatott – nem csupán eltérő jogosultként, hanem eltérő tartalommal is terjesztette elő indítványát, következésképpen az elbírálásának ez okból nincs akadálya.

[17] Felülvizsgálatnak eljárási szabálysértés miatt helye van [Be. 648. § b) pont].

[18] Ekként eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 607. § (1) bekezdés b) pontjában, vagy a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg [Be. 649. § (2) bekezdés d) pont].

[19] A Be. 608. § (1) bekezdés g) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha az ítélet szóbeli indokolása során elhangzott és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben térnek el egymástól, és a fellebbezést az 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be, vagy az eltérés az 584. § (2) bekezdése szerinti fellebbezés esetén a fellebbezéssel nem érintett cselekményre vonatkozik.

[20] A felülvizsgálati indítványt a Be. 659. § (2) bekezdése értelmében a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

[21] A Kúria az iratok alapján a következőket állapította meg:

– az elsőfokú bíróság ítélete kihirdetéséről rögzített tárgyalási jegyzőkönyv tartalmazza az ügydöntő határozat rendelkező része kihirdetésének megtörténtét, és azt, hogy a bíróság „szóban előadta az indokolás lényegét, ennek körében a tényállás lényegét, a döntés alapjául szolgáló jelentős tények és körülmények értékelését, a bizonyítékok értékeléséről számot adott, számba vette a büntetéskiszabási körülményeket, az enyhítő és súlyosító körülményeket, kifejtette a járulékos kérdésekben hozott döntések indokát, megjelölte az alkalmazott jogszabályi rendelkezéseket” (Debreceni Járásbíróság 77.B.76/2021/36. számú jegyzőkönyv 10. oldal 6. bekezdés);

– a jegyzőkönyv rögzítette azt is, hogy a bíróság „az ítéleti tényállást – az ügyészi vádmódosításra is figyelemmel – a váddal egyezően állapította meg” (Debreceni Járásbíróság 77.B.76/2021/36. számú jegyzőkönyv 10. oldal 7. bekezdés);

– a bíróság a szóban kihirdetett és indokolt ítélet rendelkező részét a jelenlévő fellebbezésre jogosultak részére kézbesítette (Debreceni Járásbíróság 77.B.76/2021/36. számú jegyzőkönyv 10. oldal 8. bekezdés);

– a jegyzőkönyv a vonatkozó jogszabályhelyek megjelölésével részletesen tartalmazza a fellebbezésre jogosultak jogorvoslat lehetőségével és annak következményeivel kapcsolatos kioktatását (Debreceni Járásbíróság 77.B.76/2021/36. számú jegyzőkönyv 10. oldal 9. bekezdés);

– az elsőfokú ítélettel szemben az I. rendű terhelt felmentés végett („mert nem ütöttem a kezére”), míg a védője a hivatalos személy elleni erőszak büntette vonatkozásában felmentésért, egyebekben a kiszabott büntetés enyhítéséért jelentett be fellebbezést (Debreceni Járásbíróság 77.B.76/2021/36. számú jegyzőkönyv 10. oldal 12-13. bekezdés);

– az elsőfokú bíróság 2022. január 20. napján meghozott, 2022. november 16. napján véglegessé vált, 77.B.76/2021/38. számú végzésével kijavította a 36. sorszámú ítélet 7. bekezdését, és mellőzte az ügyészi vádmódosításra való utalást (Debreceni Járásbíróság 77.B.76/2021/38. számú végzés);

– a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta (Debreceni Törvényszék I.Bf.79/2022/20. számú ítélet).

[22] Kétségtelen, hogy az ügyben a vádirat módosítására nem került sor, az ügyészi vádmódosításra történő utalás leírási hiba következtében került a jegyzőkönyvbe, az elírást a bíróság azonban utóbb kijavította, és az ügyészi vádmódosításra való utalást mellőzte (Debreceni Járásbíróság 77.B.76/2021/38. számú végzés).

[23] Az iratok alapján nem kétséges, hogy az elsőfokú bíróság a vádirati tényállással egyező tényállást állapított meg, attól nem tért el. Ez esetben az ítélet szóbeli indokolása során elegendő utalni arra, hogy a bíróság a váddal egyező tényállást állapított meg.

[24] Az elsőfokú bíróság az általa megállapított, váddal egyező ítéleti tényállással összhangban állapította meg az I. rendű terhelt bűnösségét, és minősítette az I. rendű terhelt terhére rótt cselekményeket.

[25] A bűnösség megállapítása és az I. rendű terhelt terhére rótt cselekmények jogi minősítése mind a szóban kihirdetett ítélet rendelkező részét tartalmazó ún. kisítéletben, mind az utóbb írásban indokolt ítélet rendelkező részében, valamint indokolásában azonos.

[26] Az elsőfokú bíróság ítéletének írásbeli indokolásában a vádirati tényállással, és így az ítélet kihirdetésekor történt szóbeli indokolás szerint megállapított ítéleti tényállással teljes mértékben egyező ítéleti tényállást rögzített, ami az I. rendű terhelt cselekvőségét tekintve – kisebb, a minősítésre ki nem ható kiegészítéssel – irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

[27] A törvény ugyanakkor konjunktív feltételt szab a vizsgált eljárási szabálysértés bekövetkeztéhez: a szóbeli indokolás során elhangzott, és az írásba foglalt ítélet (történeti) tényállási elemeinek a bűncselekmény minősítését befolyásoló eltérése csak abban az esetben vezet az ítélet hatályon kívül helyezésére, ha a fellebbezést a Be. 583. § (3) bekezdése szerint, korlátozott tartalommal jelentették be, vagy ha az eltérés olyan bűncselekményt érint, amelynek tekintetében a bűnösség megállapítása (illetve a felmentés vagy az eljárás megszüntetése) miatt nem jelentett be fellebbezést [Be. 584. § (2) bekezdés].

[28] Megjegyzi a Kúria, hogy ha a szóbeli indokolás során közölt, megállapított tényálláshoz képest a bíróság az írásba foglalt ítéletben más történeti tényeket rögzít, akkor e tényállás eltér attól, amelyre tekintettel a jogosult a fellebbezését korlátozott tartalommal terjesztette elő. Az ilyen eltérés pedig a másodfokú eljárásban nem orvosolható, mert a korlátozott fellebbezés nyomán a másodfokú bíróság csak az ítélet fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét [Be. 590. § (3) bekezdés], avagy – a Be. 590. § (4) bekezdése szerint – az ítéletnek csak a fellebbezéssel érintett bűncselekményre vonatkozó rendelkezését, illetve részét bírálja felül (Kúria Bfv.II.365/2023/2. számú határozat).

[29] Jelen ügyben az I. rendű terhelt és védője által a hivatalos személy elleni erőszak büntette kapcsán bejelentett teljeskörű jogorvoslatra tekintettel a másodfokú felülbírálat e körben nem volt korlátozott, az I. rendű terhelt vonatkozásában a Be. 583. § (3) bekezdése, illetve a Be. 584. § (2) bekezdése szerinti feltétel az emberi méltóság elleni bűncselekmények esetében áll fenn.

[30] Ugyanakkor a rendelkezésre álló adatok alapján – tekintettel arra, hogy a bíróság az ítéleti tényállást a váddal egyezően állapította meg – az ítélet szóbeli indokolása során elhangzott és az írásba foglalt ítélet tényállási elemei a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben nem térnek el egymástól, ekként feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárési szabálysértés nem valósult meg.

[31] Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet szóbeli indokolását a jegyzőkönyvben részletesen nem rögzítette (Debreceni Járásbíróság 77.B.76/2021/36. számú jegyzőkönyv 10. oldal).

[32] Ugyanakkor a felülvizsgálati indítványnak a tárgyalási jegyzőkönyv esetleges hiányosságaira, az abban foglalt bírói indokolás nem kellő részletességére alapított része alapján törvényben kizárt a felülvizsgálat, e kifogások ugyanis nem feleltethetők meg egyik, a Be. 608. § (1) bekezdésén alapuló, eljárási jellegű felülvizsgálati oknak sem. Mivel a felülvizsgálati okok köre zárt, nem bővíthető, ezért felülvizsgálatnak nem volt helye.

[33] Az indokolás hiányosságaival összefüggésben kifejtettekkel illetően a Kúria arra is rámutat, hogy az indokolási kötelezettség megsértése a hatályos törvény szerint kizárólag a rendes jogorvoslat keretében vezethet hatályon kívül helyezéshez [Be. 609. § (2) bekezdés d) pont], a rendkívül jogorvoslatként szabályozott felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat.

[34] A Kúria megjegyzi, hogy az indokolási kötelezettség megsértése körében a Be. kizárólag akkor enged felülvizsgálatot, ha az ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes [Be. 608. § (1) bekezdés f) pont, Be. 649. § (2) bekezdés d) pont].

[35] Ilyen ellentét nem merült fel, arra a felülvizsgálati indítvány sem hivatkozott.

[36] Az I. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványában azt is sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítélethirdetés közben módosította az ítélet rendelkező részét, amelyet a tárgyalási jegyzőkönyvben nem rögzített, majd a fellebbezésre jogosultaknak javított rendelkező részt adott át.

[37] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy a felülvizsgálati indítványban hivatkozottakat sem az iratok, sem a tárgyalási jegyzőkönyv nem tartalmazza, azokból a felülvizsgálati indítvány állításaira nem lehet következtetni. A jegyzőkönyv még észrevétel formájában sem rögzít arra vonatkozó tény, amelyet a felülvizsgálati indítvány állít, az abban hivatkozottak nem felelnek meg a tényeknek. Megjegyzi a Kúria, hogy a felülvizsgálati indítvány közelebbről meg sem jelöli, hogy a bíróság a kihirdetett ítélet rendelkező részét mely része tekintetében javította, az egyáltalán az I. rendű terheltet érintette-e.

[38] A felülvizsgálati indítvány ezen állítása ezért nyilvánvalóan érdemben sem vizsgálható.

[39] Az I. rendű terhelt védőjének indítványa enyhébb büntetés kiszabását is célozta.

[40] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[41] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a

bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[42] A bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy konkrét ügyben, illetve adott terhelt esetében mit tekint enyhítő vagy súlyosító körülménynek, s azt miként értékeli.

[43] Ennek során a bíróságnak figyelemmel kell lennie a büntetés törvényben rögzített céljára (Btk. 79. §) és a büntetés kiszabásának elveire (Btk. 80. §), valamint a bünteteskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben foglaltakra. Nyilvánvaló, hogy ezek a bünteteskiszabási tevékenység mérlegelendő, mérlegelésre váró szempontjai. Miután pedig az anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát sem a bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége, sem a bünteteskiszabási tényezők értékelése nem képezheti, így felülvizsgálatban az sem támadható, illetve vizsgálható, hogy az eljáró bíróság miként vette figyelembe a Btk. 79. és 80. §-ának előírásait, valamint az 56. BK véleményben rögzített iránymutatást.

[44] Az indítvány valójában a bünteteskiszabási körülmények újbóli értékelésével enyhébb büntetés kiszabását célozta, e tényezők mikénti értékelését kifogásolta, amely a Be. 659. § (1) bekezdéséből következően felülvizsgálatban szintén nem támadható.

[45] Az indítvány e részében is törvényben kizárt.

[46] Ekként a Kúria – miután nem észlelt más olyan eljárási szabálysértést sem, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése értelmében hivatalból köteles – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[47] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[48] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2025. január 14.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Kúria
3.Bfv.196/2024/11-I.

8

tisztviselő
BÉ